

A

בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף ד of מסכת ביצה. Some of the topics we will learn about today:

The Gemara will discuss the case of Shabbos immediately following Yom Tov, or Yom Tov immediately following Shabbos, as it relates to Muktzah and Hachana.

The Gemara will discuss as well the case of wood that fell from a tree on Yom Tov, and whether it is permissible or forbidden on Yom Tov itself.

A

יום טוב immediately following שבת

OR

שבת immediately following יום טוב

As it relates to מוקצה and כפי

WOOD that fell from a tree

יום טוב on

Whether it is permissible or forbidden on יום טוב itself

B

And finally, this Daf will discuss the case of יום שני של גלויות.

Some of the key topics and concepts that we will learn about include:

גזומא

A גזומא is an exaggeration, or an overstatement, used sometimes to emphasize a point.

ביטול

There is a Halacha, that if a forbidden item became mixed into a permitted item, the forbidden item can become nullified, and the mixture permitted - generally, when there is at least 60 times more of the permitted item than the forbidden item. This Halacha of ביטול is only if the forbidden item was inadvertently mixed with the permitted items. However,

B

יום שני של גלויות

אזמא

ביטול

C

אין מבטלין איסור לכתחילה

But one may not intentionally mix forbidden items into permitted items - OR - if it got mixed, it's forbidden to add more of the permitted item, to be מבטל the איסור.

The people far from Yerushalayim could not be notified in time, which day was proclaimed ראש חודש. Consequently, they did not know which day was Yom Tov. Therefore, because of דיומא ספיקא, they practiced both days as Yom Tov, even though only one of the days is actually Yom Tov.

C

אין מבטלין איסור לכתחילה

שני ימים טובים של גלויות

ספיקא דיומא

1 So let's review.....

The Gemara on the previous Daf cited a Braisa about ביצה שנולדה ביום טוב וספיקא אסורה
 If the egg was laid on Shabbos or Yom Tov, or before, it is forbidden מספק
 ואם נתערבה באלף כולן אסורות
 And furthermore, if the egg becomes mixed into a batch of even 1,000 eggs or more, all of the eggs become forbidden מספק.

1

אחד ביצה שנולדה בשבת ואחד ביצה שנולדה ביום טוב...

אין מטלטלין אותה

וספיקא אסורה

ואם נתערבה באלף כולן אסורות

2 The Gemara asks; according to both Rav Yosef and Rav Yitzchak, who explained our Mishna based on a גזירה, the egg laid בין השמשות is merely a ספיקא דרבנן, and כל ספיקא דרבנן לקולא?

2

רב יוסף

בית הלל

אצרכי מלוא

פירות פנולין

ר' יצחק

בית הלל

אצרכי מלוא

מלקין לטבו

?

The egg laid בין השמשות would then be a ספיקא דרבנן לקולא?

3 Rav Ashi now gives another answer to that question: הוא דבר שיש לו מתירין
 The egg will become מותר after Yom Tov, וכל דבר שיש לו מתירין אפילו בדרבנן לא בטיל
 And as Rashi explains; וכי היכי דבבטולה מחמירין מהאי טעמא בספקה נמי מחמירין מהאי טעמא
 Just like we are stringent in that a דבר שיש לו מתירין does not become בטל even when it's an איסור דרבנן - we are also stringent regarding a דבר שיש לו מתירין that we rule לחומרא, even in an ספיקא דרבנן.
 =====

3

רב אשי

הוי דבר שיש לו מתירין

The egg will become מותר AFTER יום טוב

וכל דבר שיש לו מתירין אפילו בדרבנן לא בטיל

וכי היכי דבבטולה מחמירין מהאי טעמא בספקה נמי מחמירין מהאי טעמא

4 The Gemara continues:
 אתמר שבת ויום טוב
 If Yom Tov goes right into Shabbos or vice versa,
 רב אמר נולדה בזה אסורה בזה
 Rav holds that an egg laid on the first day, is forbidden even on
 the second day.
 ור' יוחנן אמר נולדה בזה מותרת בזה
 Rav Yochanan holds that an egg laid on Shabbos or Yom Tov is
 permitted on the following day, even though it is also Shabbos
 or Yom Tov.
 The Machlokes could possibly be explained that
 Rav holds
 - קדושה אחת היא
 As Rashi explains;
 - הרי הן כיום אחד ארוך
 The two days are considered like one long day, one period of
 קדושה, even though they are different types of קדושה. Therefore,
 the egg is אסור on the second day, as it was אסור on the first day,
 when it was laid.
 R' Yochanan holds
 - שתי קדושות הן
 The two days are considered two separate periods of קדושה,
 because they are different types of קדושה. Therefore, the egg is
 מותר on the second day, because an egg is only אסור on the day it
 was laid.

5 However, we cannot explain it this way, because Rav explicitly
 stated that the Halachah is שתי קדושות הן.

6 Therefore, the Gemara concludes that the Machlokes is based
 on the concept of הכנה - that one must prepare and designate
 food for Shabbos and Yom Tov, as taught by Rabbah on ב פ ד.
 רב אית ליה הכנה דרבה - Therefore, the egg is אסור
 מותר - ורבי יוחנן לית ליה הכנה דרבה - Therefore, the egg is
 Tosfos explains Rav's opinion:
 Although, the Gemara there said;
 כל ביצה דמתילדא האידנא
 מאתמול גמרה לה
 The egg is completed the day before it is laid. If so, this egg was
 prepared the day before the first day of Shabbos or Yom Tov,
 which is חול, a week day, and should be מותר.
 Nevertheless, the actual laying of the egg is also considered a
 preparation in some way. Therefore, the first day - a Shabbos or
 Yom Tov - prepared for the second day - a Shabbos or Yom
 Tov, and the egg is אסור.

4 אתמר שבת ויום טוב...
 If שבת goes into יום טוב...

 ...or vice versa
 רב אמר נולדה בזה אסורה בזה
 ור' יוחנן אמר נולדה בזה מותרת בזה
 ...POSSIBLY...
 שתי קדושות הן Because they are different TYPES of קדושה Therefore, the egg is אסור on the second day
 קדושה אחת היא הרי הן כיום אחד ארוך The TWO days are considered like ONE Therefore, the egg is אסור on the second day, as when it was laid

5 ...HOWEVER...
 הלכה is explicitly stated רב שתי קדושות הן

6 The Gemara concludes the מחלוקת is based on...
הכנה
 רב אית ליה הכנה דרבה Therefore, the egg is אסור
 ורבי יוחנן לית ליה הכנה דרבה Therefore, the egg is מותר
 (תוס')
 ALTHOUGH, THE גמרא THERE SAID;
 כל ביצה דמתילדא האידנא מאתמול גמרה לה
 On a WEEK DAY, & should be מותר
 The actual laying of the egg is also considered a preparation

7 The Gemara relates two stories to illustrate this Halachah, and concludes that we follow Rav להלכה, and therefore the egg would be אסור even on the second day. As Rav Papa said; although usually
 רב ורב יוחנן הלכה כרב יוחנן
 אמר רבא
 הלכתא כותיה דרב בהני תלת
 בין לקולא בין לחומרא
 In the following 3 cases we rule like Rav;
 שבת ויו"ט
 נולדה בזה אסורה בזה

שני ימים טובים של גלויות
 נולדה בזה מותרת בזה

ובשני ימים של ראש השנה
 נולדה בזה אסורה בזה

The first one is our case - the other two cases are taught later in the Daf.
 =====

7

As Rav said; although usually...

רב ורב יוחנן הלכה כרב יוחנן

However...

הלכתא כותיה דרב בהני תלת בין לקולא בין לחומרא

- 1** שבת ויום טוב נולדה בזה אסורה בזה
- 2** שני ימים טובים של גלויות נולדה בזה מותרת בזה
- 3** ובשני ימים של ראש השנה נולדה בזה אסורה בזה

8 The Gemara now brings a Halacha in the name of Rav Yochanan, in which Rav Yochanan is Machmir from Shabbos to Yom Tov:

אמר ר' יוחנן עצים שנשרו מן הדקל בשבת אסור להסיקן ביום טוב
 Wood that fell from a tree on Shabbos is forbidden to be used on the following day Yom Tov. Even though, regarding an egg, Rav Yochanan ruled
 נולדה בזה מותרת בזה - that the egg is permitted on the second day.
 Here the wood is forbidden because of a גזירה.
 =====

8

...מתמיר IS רב יוחנן in הלכה A

אמר ר' יוחנן
עצים שנשרו מן הדקל בשבת אסור להסיקן ביום טוב

Even though...

EGG	WOOD
נולדה בזה מותרת בזה	IS forbidden because of a גזירה

9 More on this topic:
 אמר רב מתנה
 עצים שנשרו מן הדקל לתוך התנור ביו"ט מרבה עליהם עצים מוכנים ומסיקן
 If wood fell from a tree on Yom Tov, directly into the oven, one can add other prepared pieces of wood, and use them all for firewood on Yom Tov.
 Although the new wood is Muktzeh, the majority is comprised of prepared wood, which is NOT Muktzeh. Therefore, he can tend to all the wood together, as the Muktzeh wood becomes בטל in the prepared wood.

9

אמר רב מתנה
עצים שנשרו מן הדקל לתוך התנור ביו"ט מרבה עליהם עצים מוכנים ומסיקן

Although the new wood is מוקצה, the מוקצה wood becomes בטל in the prepared wood

10 The Gemara asks:
 והא קא מבטל איסורא לכתחלה
 ותנן אין מבטלין איסור לכתחלה
 It's forbidden to actively be מבטל an Issur.
 The Gemara answers:
 הני מילי בדאורייתא
 אבל בדרבנן מבטלין
 This is true only for a איסור דאורייתא, but does not apply to an
 מוקצה, such as דרבנן.
 =====

10

?

ופא קא מבטל איסורא לכתחלה
 ותנן אין מבטלין איסור לכתחלה?

הני מילי בדאורייתא
 אבל בדרבנן מבטלין

מוקצה
Such as

11 The Gemara now returns to the other two cases of two consecutive days of קדושה:
 אתמר שני ימים טובים של גלויות
 In a case of 2 days of Yom Tov as practiced in the diaspora,
 רב אמר נולדה בזה מותרת בזה
 ורב אסי אמר נולדה בזה אסורה בזה
 Rav holds that if an egg was laid on the first day of Yom Tov, it may be used on the second day of Yom Tov, whereas Rav Assi forbids the use of the egg even on the second day.
 Rashi explains Rav's opinion;
 דחד מינייהו חול הוא
 וחד נפשך שריא
 The two days are kept because of דיומא. The people far from Yerushalayim could not know which day was proclaimed קדושה. Consequently, they did not know which day was Yom Tov. As a result, they practiced both days as Yom Tov, even though only one of the days is actually Yom Tov.
 Therefore, the egg is מותר on the second day, either way. If the first day is יום טוב, the second day is חול, when a ביצה שנולדה ביו"ט is always מותר. If the second day is יום טוב, the first day is חול, and the egg was laid on a week day, and is clearly מותר.
 The Gemara now explains Rav Assi's opinion:
 רב אסי ספקא ליה
 Rav Assi was in doubt; perhaps,
 קדושה אחת היא
 As Rashi explains;
 חכמים קבעום על בני גולה
 לעשותם לדורות מחמת ספק זה
 והטילום עליהם כחומר יום ארוך
 Because of the דיומא, the Chachamim established the two days as one long day, one period of קדושה. Therefore, he was מחמיר, and ruled that the egg is אסור on the second day, as it was אסור on the first day, when it was laid.
 However, since Rav Assi was in doubt - that perhaps קדושות הן שתי - he was also מחמיר to be לחבריה טבא לחבריה - he made Havdalah between the first day and the second day.

11

אתמר שני ימים טובים של גלויות...
 2 days יום טוב in the diaspora...

<p>רב אסי אמר נולדה בזה אסורה בזה</p> <p>ספקי מספקא ליה <i>Perhaps...</i></p> <p>קדושה אחת היא</p> <p>חכמים קבעום על בני גולה לעשותם לדורות מחמת ספק זה והטילום עליהם כחומר יום ארוך</p> <p><i>However...</i> Since רב אסי was in doubt - perhaps שתי קדושות הן</p> <p>מבדיל מיומא טבא לחבריה</p>	<p>רב אמר נולדה בזה מותרת בזה</p> <p>דחד מינייהו חול הוא וממה נפשך שריא</p> <p>THE TWO DAYS ARE BECAUSE OF ספיקא דיומא <i>Therefore...</i></p> <table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td>1st Day יום טוב</td> <td>2nd Day חול</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><i>Egg is מותר</i></td> </tr> <tr> <td>1st Day חול</td> <td>2nd Day יום טוב</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><i>מותר Clearly</i></td> </tr> </table>	1 st Day יום טוב	2 nd Day חול	<i>Egg is מותר</i>		1 st Day חול	2 nd Day יום טוב	<i>מותר Clearly</i>	
1 st Day יום טוב	2 nd Day חול								
<i>Egg is מותר</i>									
1 st Day חול	2 nd Day יום טוב								
<i>מותר Clearly</i>									

12 ר' זירא supports the concept of קדושה אחת היא from the fact that האידינא ידעינן בקביעא דירחא וקא עבדינן תרי יומי
 We still keep two days of Yom Tov in Chutz LaAretz, even though we know exactly which day Yom Tov falls out, based on our established calendar.
 אב"י disagrees and supports the concept of שתי קדושות הן - and says that the we keep two days of Yom Tov in Chutz LaAretz even today,
 דשלחו מתם
 הוהרו במנהג אבותיכם בידיכם
 זמנין דגזרו המלכות גזרה ואתי לאקלקולי
 Keep the custom of your forefathers of observing two days Yom Tov, because, גזירות might c"v be instituted which will cause you to forget the העיבור, and err in calculating the correct days for Yom Tov.

12

<p>אב"י</p> <p><i>Supports the concept of...</i></p> <p>שתי קדושות הן</p> <p><i>We keep 2 days in Chutz LaAretz today...</i></p> <p>דשלחו מתם... הוהרו במנהג אבותיכם בידיכם זמנין דגזרו המלכות גזרה ואתי לאקלקולי</p> <p><i>It might c"v be instituted cause you to forget the correct days</i></p>	<p>ר' זירא</p> <p><i>Supports the concept of...</i></p> <p>קדושה אחת היא</p> <p><i>From the fact that...</i></p> <p>האידינא ידעינן בקביעא דירחא וקא עבדינן תרי יומי</p>
--	--

